

نشست هفتم

اوپک گازی، آری یا نه؟

دارند. به هر حال برخی معتقدند که تشکیل یک سازمان گاز به نفع تعدادی از کشورها و به زیان بقیه است. مدیر امور بین الملل شرکت ملی نفت ایران نیز در این نشست با تأکید به تفاوت نفت و گاز گفت: "با کوشش ایران، نشست کشورهای گازی در سال ۲۰۰۱ در ایران برگزار شد، پس از آن شش نشست دیگر هم در کشورهای دیگر برگزار گردید. قرار است اجلاس بعدی در مسکو ترتیب یابد. این در حالی است که همکاری کشورهای مزبور مورد سوء تعبیر قرار گرفته است."

همکاری، مهم تر از قیمت های بالا

دکتر حجت الله غنیمی فرد با اشاره به تجربه دارندگان نفت گفت: "می توان با به کارگیری این تجارت از تکرار تجارب تلخ جلوگیری کرد و مانع ایجاد کارتل شد." وی به نشست ماه گذشته در دوحه اشاره کرد و گفت: "در آن نشست تأکید شد که بحث بالا نگاه داشتن قیمت و یا

کشورهای صادرکننده گاز با چنین مشکلی مواجه نیستند. ضمن اینکه امور نفت و گاز با یکدیگر اختلاف

نرسی قربان

هفتمین نشست دومین همایش سالانه موسسه مطالعات اقتصادی و بین المللی "روند" با طرح این دو پرسش آغاز شد: آیا تشکیل یک اوپک گازی امکان پذیر است؟ و "تأثیر آن بر امنیت انرژی چیست؟" به این ترتیب، مباحث به نوع مدل همکاری بین کشورهای تولیدکننده گاز اختصاص یافت.

دکتر نرسی قربان، مدیرعامل شرکت نارکنگان، مدیر نشست، در ابتدا با طرح چند پرسش گفت: "مسائل اساسی تری برای ایران و اروپا نسبت به تشکیل اوپک گازی وجود دارد."

وی به چگونگی تشکیل اوپک اشاره کرد و توضیح داد: "در سال ۱۹۶۰ اوپک شکل گرفت، چون شرکت های عمده نفتی مانند استاندارد اوپل نیوجرسی، گلف و تگزاکو چندبار قیمت های نفت را به طور یکجانبه تعیین و اعلام کردند و در واقع وضعیت انحصارگونه ای بر تولید، پالایش و حمل نفت داشتند، ولی امروزه

بیشتر میان ایران و شرکت های بین المللی شد. وی با اشاره به مذاکرات اتریش با کشورهایمانند روسیه، الجزایر، ترکیه و کشورهای آسیای میانه گفت: "مذاکره بین کشورهای ذیربط بهتر از تشکیل اوپک گازی است. ما نمی خواهیم اوپک گازی تولید کنندگان و مصرف کنندگان را رو در روی یکدیگر قرار دهد."

اوپک گازی؛ دیر حاصل

احمد مختار، مشاور نخست وزیر پاکستان در امور انرژی، دیگر سخنران این نشست، تشکیل اوپک گازی را به دلیل وجود اختلاف بنیادین میان گاز و نفت موضوعی دانست که به سرعت قابل تحقق نیست. وی تصریح کرد: "قراردادهای گازی، بلندمدت و گاز نیازمند تاسیسات و ساختارهای عظیم برای انتقال و رساندن به بازارهای مصرف است. به همین دلیل تصور می کنم در صورت تشکیل چنین سازمانی مصرف کنندگان نمی توانند در مورد آن به حدس و گمان بپردازند."

آندره گوفارت

"مجمع کشورهای صادرکننده گاز" به جای "اوپک گازی"

مهندس حسین حسینی، عضو هیات مدیره شرکت ملی صادرات گاز ایران نیز در این نشست استفاده از عبارت "مجمع کشورهای صادرکننده گاز" به جای "اوپک گازی" را مناسب تر خواند و گفت: این سازمان می تواند نه تنها در زمینه عرضه و سرمایه گذاری فعال باشد، بلکه قادر است نظام قیمت گذاری را هم سامان دهد. وی با هزینه بر خواندن پروژه های گاز گفت: "یکی از زمینه ها می تواند تامین مالی پروژه ها یا ایجاد سیستم بانکی باشد."

مهندس حسینی هدف از شکل گیری چنین نهادی را نه ایجاد سازمانی چون اوپک بلکه کاهش هزینه تولید و مآلا بهای گاز برای مصرف کننده دانست.

عضو هیات مدیره شرکت ملی صادرات گاز ایران تاکید کرد: "قصد تشکیل کارتل و وجود ندارد. هر یک از کشورهای در زمینه ای از تولید یا انتقال تخصص دارند و با شکل گیری کنسرسیوم می توان قیمت پروژه ها را کاهش داد."

اصل همکاری تولیدکنندگان و مصرف کنندگان

آندره گوفارت، معاون شرکت توتال در امور خاور میانه نیز به عنوان دیگر سخنران این نشست با تاکید بر اصل قرارداد همکاری بین تولیدکنندگان و مصرف کنندگان و رفع چالش ها، بر ضرورت توجه به مشکلات و یافتن راه حل آن ها تاکید و تصریح کرد: "هزینه پروژه واقعا مساله مهمی است که فقط به ایران ارتباط ندارد و به کل صنعت گاز مربوط است. در صورت نیافتن راه حل، تکمیل پروژه ها با تاخیر روبه رو می شوند و محصول دیر به بازار می رسد."

رودرویی تولید کننده و مصرف کننده

گاتفرد اشتاینر، نماینده شرکت بین المللی گاز OMV به عنوان یک شرکت اروپایی خواستار تماس و گفت و گوی

کاهش تولید مطرح نیست. به باور من همکاری بین طرفین ضروری است و باید برای ایجاد هماهنگی بازار اقدام کرد."

نرخ رشد مصرف گاز: ۴ درصد در سال

مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس نیز در این نشست در مورد ضرورت ایجاد سازمانی برای گاز همانند اوپک گفت: "سه کشور روسیه، ایران و قطر جمعا ۶۰ درصد ذخایر دنیا را در اختیار دارند. بازار اصلی گاز عمدتا در آسیا قرار دارد. نرخ رشد مصرف گاز نیز ۳ درصد در سال است. یعنی در ۲۰ سال آینده میزان مصرف ۵ هزار و ۲۰۰ میلیارد متر مکعب در سال خواهد بود، که در مقایسه با مصرف ۲ هزار و ۸۰۰ میلیارد متر مکعب کنونی رقم قابل توجهی است."

دکتر اکبر ترکان افزود: "به این ترتیب و با توجه به نرخ رشد مصرف، رقابت در میان عرضه کنندگان وجود نخواهد داشت. به عبارت دیگر همکاری، و نه رقابت، میان عرضه کنندگان گاز ضروری است."

گاتفرد اشتاینر

احمد مختار